

El guardó noruec ► La valoració

Pàgines 2 a 4 <<<

Els desafiaments tangibles

A Obama se l'ha premiat per haver creat un nou clima en la política internacional, però els enormes problemes als quals s'enfronta no garanteixen l'èxit de la seva presidència

MONTSERRAT RADIGALES
BARCELONA

«Desconcertant», «prematuro», van ser algunes de les reaccions més sentides ahir després de l'anunci de la concessió del Nobel de la pau a Barack Obama. Certament, la decisió va agafar el món per sorpresa. Encara que el president dels EUA figurava entre els 205 candidats que hi havia aquest any –una xifra rècord– ningú el situava entre els favorits.

Tot i així, la lectura del text de la menció amb la qual el Comitè Nobel de Noruega justifica l'elecció deixa pocs dubtes sobre les seves motivacions. Premia Obama per haver «creat un nou clima en la política internacional» en el qual «la diplomàcia multilateral ha tornat a guanyar una posició central». Hi ha, doncs, una crítica implícita però rotunda a l'unilateralisme del seu predecessor, George Bush, i a les tesis dels neoconservadors nord-americans.

El nou enfocament d'Obama no ha donat fins ara fruits tangibles, però compta amb algunes fites importants. En el seu discurs a Praga el 5 d'abril passat, el mandatari va proclamar la seva visió d'un món sense armes nuclears –una altra de les rasons que cita el Comitè Nobel–, i la seva política a favor del desarmament nuclear va rebre un reconeixement el 24 de setembre passat amb una resolució del Consell de Seguretat de l'ONU. ¿Però quines són les perspectives?

Presumiblement, els EUA i Rússia arribaran a un acord abans que s'acabi el 2009 per reduir els seus arsenals. I la política de desarmament nuclear buscarà un nou impuls en la conferència internacional sobre la no-proliferaçió convocada pel mateix Obama per a l'any que ve. La posició conciliadora i dialogant del mandatari nord-americà cap a estats díscols com l'Iran o Corea del Nord no ha servit per vèncer el desafiament. Tot i que, en el cas de l'Iran, almenys ha aconseguit reo-

REUTERS / KEVIN LAMARQUE

►► **Diplomàcia** ► Obama, amb Netanyahu i Abbàs, a la cimera de Nova York, el 22 de setembre.

EL REREFONS

En el seu elogi a l'actual president dels EUA, el Comitè Nobel inclou una crítica implícita però rotunda a Bush

brir la negociació, l'escepticisme segueix sent la nota dominant.

Un altre dels propòsits d'Obama és intentar tancar la bretxa oberta entre els EUA i el món de l'islam. «He vingut a buscar un nou començament entre els EUA i els musulmans de tot el món», va dir en el seu discurs al Caire el 4 de juny. L'Iraq, l'Afganistan i el Pròxim Orient –sen-

cia d'Obama pot acabar depenent del que passi en aquest país.

El Pròxim Orient mereix un capítol a part. Obama va posar en marxa amb rapidesa una diplomàcia robusta i ha utilitzat un llenguatge sense embuts. Però es podria dir que va obtenir un primer fracàs quan va fracassar el seu propòsit –poc realista– que la cimera tripartida amb el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, i el president palestí, Mahmud Abbàs, el 22 de setembre passat, a Nova York, servís per rubricar alguna mena d'acord. És més, els EUA han fet marxa enrere en la seva posició inicial d'exigir a Netanyahu la congelació dels assentaments israelians en territori palestí com a condició per reprendre les negociacions de pau. ≡

El drama de l'Afganistan

L'Afganistan –igual que l'Iraq, un problema heretat per Obama– proporciona el principal maldecap al cap de la Casa Blanca. El president nord-americà està revisant l'estratègia, i el comandament militar li demana l'enviament de 40.000 soldats addicionals. L'ingent esforç militar, que ja fa vuit anys que dura, no ha estat suficient per doblegar els talibans. L'èxit o el fracàs de la presiden-

COSES PER
DECLARAR

RAFAEL
Vilasanjuan

El món
d'Obama

Es pot donar un premi a les bones intencions? Per una part de l'opinió pública, el Nobel de la pau a Obama arriba de manera prematura, quan la llista d'assumptes a la seva cartera vesga i els èxits, de moment, no arriben. No obstant, hi ha alguna cosa en aquest premi que il·lusiona tant com la seva arribada a la Casa Blanca.

Obama a penes fa nou mesos que és president, el temps d'una gestació, i encara que no ha aconseguit resultats, no hi ha racó on no hagi deixat empremta. En aquest període tan curt, en què la majoria de líders gairebé no tindrien temps per identificar reptes i apuntar tendències, Obama ha hagut de decidir en assumptes tan complexos com el terrorisme i l'economia, guerres com les de l'Iraq o l'Afganistan, a més d'afrontar conflictes com el Pròxim Orient, que en el millor dels casos els seus predecessors deixaven per al final del mandat. És cert que cap d'aquests fronts s'ha tancat, alguns fins i tot plantegen dilemes més grans. D'aquí ve la sorpresa. Una sorpresa fins i tot més gran quan, a tenor dels sondejos al seu propi país, la il·lusió ha començat a amainar i les campanyes de desprestigi es multipliquen, especialment entre els conservadors més recalcitrants, que consideren que posa en perill la seva idea de llibertat i el paper central dels EUA al món.

El referent global

¿Es mereix el premi? Probablement la resposta la trobem en aquesta llista d'assumptes contradictoris. La conspiració i la conjura dels que han començat a criticar-lo és un bon símptoma, perquè és el recurs dels que només entenen el món passat, convenientment dividit en amics i enemics. Aquest és el gran canvi respecte als últims anys. Encara que moderem les expectatives immediates, Obama ha obert les portes a un món nou, liderant amb el diàleg i el respecte el que altres van intentar per la força. Avui el món mira Obama, no com un catàleg de bones intencions, sinó com el referent global. Això és el que ha premiat el Nobel, que encara que Obama no ha canviat el món, de moment ja ha canviat radicalment el paisatge. ≡

vilasanjuan@elperiodico.com

L'opinió dels analistes internacionals

PERE VILANOVA
CATEDRÀTIC DE CIÈNCIES SOCIALS

«Algú ha perdut la brúixola»

«L'historial de premis Nobel de la pau és polèmic. La seva concessió a Kissinger i el seu homòleg del Vietnam del Nord, a Trimble i Hume pel seu esforç negociador a Irlanda del Nord, a Sadat i Begin per aconseguir un acord de pau, va provocar reaccions oposades. Alguns d'aquests currículums eren poc edificants però es va premiar la voluntat d'arribar a acords. A Obama, ¿no haurien de deixar-li almenys un any, o quatre, per demostrar que el mereix? Algú ha perdut la brúixola.»

JORDI ARMADANS
DIRECTOR DE LA FUNDACIÓ PER LA PAU

«L'honora però l'obliga a concretar la il·lusió»

«Amb el premi al president Barack Obama, que l'honora però també l'obliga a concretar la il·lusió generada, el comitè vol remarcar que el diàleg és millor que el militarisme. Una altra cosa és que premiar el cap de la primera potència (amb una immensa partida de despesa militar i enfangada en diferents guerres) suposi un greuge comparatiu respecte a persones i grups que, dia a dia, amb pocs recursos, escassa ressonància i a vegades jugant-se la vida, lluiten per la pau i el desarmament.»

INOCENCIO ARIAS
CÒNSOL D'ESPANYA A LOS ANGELES

«Més que pel que ha fet, pel que no és (Bush)»

«El que Copenhagen li va refusar (els Jocs), Oslo li concedeix amb estupor generalitzat. Encara que els patriarques del COI estan menys polititzats que els del Nobel, aquests potser ho estan en excés. Obama afegeix una altra primícia al seu envejable currículum. Les «intencions» (el Pròxim Orient, l'Iran, Guantánamo) valdrien tant com els resultats. El premi irrita igual fonamentalistes islàmics i la dreta dels Estats Units. Queda la impressió que el rep, més que pel que ha fet, pel que no és (Bush).»

ANTONI SEGURA
HISTORIADOR

«És un Nobel a les esperances»

«Ha estat un Nobel de la pau del tot inesperat, que premia les intencions i no els fets. El president Barack Obama aspira a un món sense armes nuclears on la diplomàcia i el multilateralisme resolguin els conflictes. Tot i així, l'herència que ha rebut (l'Iraq, l'Afganistan, Guantánamo, entre altres) deixa bastant poc marge de maniobra. És un Nobel a les esperances que s'han dipositat en el president Obama i un compromís per fer-les realitat.»